

Hva er radikalisering og voldelig ekstremisme?

Radikaliseringsprosesser kan være preget av ideologi, politikk eller religion. Radikaliseringsprosesser handler om at personer gradvis tar avstand fra samfunnets demokratiske prinsipper, samtidig som de aksepterer og rettferdiggjør bruk av trusler og vold for å nå sine mål. Voldelig ekstremisme er når denne aksepten fører til handling – enten gjennom støtte til, rekruttering til eller deltakelse i voldelige grupper eller handlinger.

Radikaliseringsprosesser kan ramme mennesker i alle aldre og livssituasjoner, men ofte ser man at utenforskap, identitetssøken, traumer eller psykisk uhelse kan være medvirkende faktorer.

Radikaliseringsprosessen er en dyptgående prosess. Den innebærer vanligvis flere stadier, som eksponering for radikale ideer, aksept av disse ideene som en del av ens identitet, og til slutt mobilisering til handling. Hatefulle eller rasistiske ytringer trenger ikke å bety starten på en radikaliseringsprosess, men likevel er det et klart bekymringstegn som må tas på alvor.

Det kreves støtte fra omgivelsene for å finne motivasjon til å gjennomføre endringer. Dialog i stedet for konfrontasjon er sentralt for å komme i posisjon og hvis alle i omgivelsene har en "vente og se"-holdning, kan utviklingen gå i retning av radikaliseringsprosessen og ekstremisme.

Sårbarhet for radikaliseringsprosesser

Forholdet mellom sårbarhetsfaktorer og radikaliseringsprosesser er ikke entydig, og eksisterende forskning bør leses med kritisk sans. Ensomhet, mobbing eller psykiske vansker behøver ikke indikere fare for radikaliseringsprosesser og ekstremisme. Samtidig er det slik at mange som oppsøker destruktive og udemokratiske grupperinger, har opplevd utenforskap og krenkelser i oppveksten. Destruktive familieforhold med rusmisbruk og vold, dårlig økonomi, manglende skolemestring, arbeidsløshet eller opplevelse av å ha blitt sviktet av samfunnet, kan være erfaringer de har med seg før de trer inn i ekstreme miljøer.

Flere uheldige erfaringer i livet kan føre til psykisk sårbarhet, i form av negative følelser, frykt, avmakt og sinne. Det kan igjen skape en utrygg identitet, sosiale utfordringer og mistillit til autoriteter. Summen av sårbarhetsfaktorer kan si noe om hjelpebehovet og lidelsestrykket til en person.

Vil du vite mer:

Du finner lenker til nettsider om radikaliseringsprosesser i menyen til oppvekstportalen: [Ressurser og kunnskapsbase](#)

Hvordan oppdage og handle ved uro eller mistanke om radikaliseringsprosesser?

Hva som til enhver tid er bekymringstegn, vil henge sammen med strømninger i samfunnet og politiske føringer. Det er ofte de samme sårbarhetsfaktorene som er driverne i radikaliseringsprosesser, som i andre utfordringer. Forebygging handler om å bygge robuste fellesskap, styrke tilhørighet og skape trygge arenaer for dialog. Det handler også om å være oppmerksom på bekymringstegn og vite hvordan man kan handle på en trygg og profesjonell måte. Fellesnevneren for hva som bør vekke vår bekymring, er likevel en tydelig endring: av miljø, interesser, sosial tilhørighet, væremåte og fremtoning. Barnet / ungdommen kan vise tegn på generell mistro, og det er

derfor viktig at fagpersoner er i stand til å se, tolke og handle på barn og unges tegn og signaler på trivsel.

Veiledning til oppdagerverktøyet – tema radikalisering:

Det er ikke ett spesielt tegn på radikalisering, men mange forskjellige, som bør gjøre oss bekymret. Bruk tegn og signaler på radikalisering sammen med tegn og signaler på trivsel i oppdagerverktøyet.

Tegn og signaler på radikalisering er ikke aldersinndelt, og beskrives innenfor tre hovedkategorier - med tilhørende områder:

- 1) Holdninger og overbevisning: -ideologi -ytring -handling -utseende/symboler.
- 2) Relasjoner og nettverk: -sosialt nettverk/venner -aktiviteter.
- 3) Personlige forhold: -livsomstendigheter -identitet og tilhørighet -motivasjon.

Tegn og signaler på radikalisering er gradert på tre nivåer:

- **Normal** (grønn) - beskriver atferd og forhold hvor barn/ungdom har tilhørighet i demokratisk ideologi og trygge fellesskap.
-
- **Sårbar** (gul) - beskriver atferd og forhold som krever særlig oppmerksomhet eller handling fra voksne.
- **Alvorlig** (rød) - beskriver atferd og forhold som krever umiddelbar reaksjon og handling fra voksne.

Husk at beskrivelsene er ikke uttømmende eller gir en fasit. Gjøre en faglig vurdering av oppsummeringen i samarbeid med kollega, leder eller andre fagpersoner.

- Oppsummeringen til slutt viser tegn og signaler sortert på alvorlighetsgrad (gradering), og kan brukes i vurdering av behovet for å komme tidlig inn eller handle i akutte situasjoner.
- I oppsummeringen kan du også sortere tegn og signaler slik at du får oversikt på hvilke områder som er mest utfordrende. Dette kan være nyttig for å vurdere hvem som er relevante samarbeidsaktører og/eller aktuelle tiltak.

Er et barn eller ungdom i en alvorlig situasjon?

Dersom du har grunn til å tro at et barn eller ungdom er i en svært alvorlig situasjon må du handle umiddelbart.

Du sender bekymringsmelding til barneverntjenesten her: [Sende bekymringsmelding digitalt](#)
Dersom du har spørsmål som gjelder meldingen kan du ringe barnverntjenesten.

Er det fare for liv og helse, skal politiet kontaktes umiddelbart.

Merk!

Ved mistanke om at barnet / ungdommen er utsatt for alvorlig vold eller seksuelle overgrep i hjemmet skal IKKE foreldre / foresatte varsles i forkant av at bekymringsmeldingen sendes.

Telefonnummer i akutte situasjoner:

Barnevernets mottakstelefon [982 98 700](tel:98298700). Tilgjengelig mandag til fredag, kl. 08.00-15.45/(15.00).

Barnevernets vakttelefon [950 59 217](tel:95059217). Tilgjengelig også på kveldstid, helger og helligdager

Politiets nødtelefon: [112](tel:112)

Øst politidistrikt: [02800](tel:02800) / [64 99 30 00](tel:64993000)

Kilder:

- Veileder for ansatte i Moss kommune. Hva gjør jeg ved bekymring for radikaliserings eller voldelig ekstremisme? [Radikalisering - Hovedportal](#)
- Moss kommune SLT handlingsplan 2025-2028: [slt-handlingsplan-2025-2028-vedtatt.pdf](#)
- Radikalisering og voldelig ekstremisme: [RVTS Øst | Radikalisering](#)
- Nettside om forebygging (UTVEIER): [Forebygging av ekstremisme og radikaliserings | Et nettsted fra RVTS](#)
- Nasjonal veileder for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme: [Nasjonal veileder for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme - regjeringen.no](#)
- Universitet i Oslo: C-REX – Senter for ekstremitetsforskning: [Hjem - C-REX – Senter for ekstremismeforskning](#)
-
- RAN Europe (Radicalisation Awareness Network) [Radicalisation Awareness Network \(RAN\) - Migration and Home Affairs](#)
- Action counters terrorism: [ACT Early | Prevent radicalisation](#)
- Government services and information_Prevent: [Prevent duty guidance - GOV.UK](#)
-